

«علی سعدوندی» در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»، حذف ارز نیما را نشان از احتمال شرایط توفانی در اقتصاد دانست:

طولانی‌ترین دوره شکست سیاست‌های ارزی را در تاریخ بشر داشتیم

ارزی کشور، کاهش فروش نفت بود که در نتیجه تشدید تحریم‌ها رخ داد و اکنون هم برخی گزارش‌ها حاکی از کاهش دوباره صادرات نفت ایران است.

به گزارش تجارت‌نیوز، موضوع تشدید تحریم‌ها علیه صنعت نفت ایران، یکی از مهم‌ترین موضوعات اقتصادی-سیاسی حال حاضر ایران است، به‌طوری که این تحریم‌ها مستقیماً سیاست‌های نفتی ایران را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. در تازه‌ترین اقدام او آن‌طور که تاکنر ترکز، موسسه ردیابی نفتکش‌ها در جهان، گزارش داده، به‌رغم کاهش صادرات نفت و مبيعات ایران در نیمه اول دسامبر، به ناگهان در نیمه دوم‌ماه این صادرات افزایش یافته‌است.

بنابر گزارش موسسه کیلر، کاهش چشمگیر ۵۲۴هزار بشکه‌ای فروش نفت ایران در ماه نوامبر نسبت‌به‌ماه‌قبل، تأثیر تنش‌های ژئوپلیتیکی-کمبود انرژی داخلی و چالش‌های فراینده حمل‌ونقل ناشی از تحریم‌ها را نشان می‌دهد. تحلیل کیلر از ۱۴۷ نفتکشکی که امسال در حمل‌ونقل نفت خام ایران دخیل بوده‌اند، اختلال پیش‌آمده در پی دور جدید تحریم‌های آمریکا را آشکار می‌کند. این اتفاق منجر به افزایش ذخیره‌سازی شناور در نزدیکی مالزی و سنگاپور شده‌است.

بلومبرگ نیز طی گزارشی در ۲۰ دسامبر اعلام کرد حجم نفت ایران که در نفتکش‌های دریایی ذخیره شده، به‌بالای تن سطح اواخر جولای رسیده است. بلومبرگ دلیل این امر را تشدید تحریم‌های آمریکا علیه نفتکش‌های ایران پس از بازگشت دونالد ترامپ عنوان کرد.

داده‌های کیلر و ورتکسا حاکی از آن است که صادرات نفت ایران در پاییز امسال به‌شدت کاهش یافته و تقریباً ۵۰۰ هزار بشکه در روز نسبت به تابستان کم شده‌است. با توجه به تحریم برخی نفتکش‌های ایرانی، به‌نظر می‌رسد این میزان نفت و مبيعات گازی موجب افزایش ذخیره‌سازی شناور شده‌است.

به پیشواز فتن شرایط سخت با حذف نیما

یک اقتصاددان در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»، در ارزیابی از وضعیت ذخایر ارزی کشور عنوان کرد که ذخایر ارزی کشور به‌درآمدنفت بستگی دارد.

علی سعدوندی معتقداست: با توجه به اینکه تقریباً به سطح فروش نفت قبل از تحریم‌ها بازگشته‌ایم، طبیعی است که تاحدی ذخایر ارزی داشته باشیم و فعلاً ذخایر ارزی وضعیت بهتری داشته باشند. او با اشاره به اینکه فعلاً تاحدی ارز وجود دارد، اما مشخص نیست که بانک مرکزی برای شرایط توفانی در اقتصاد آماده است یا خیر، تصریح کرد: حذف ارز نیما به این معنی است که احتمالاً به پیشواز شرایط سخت می‌رویم و این سیاست رستی بود که اتخاذشد. این تحلیلگر مسائل اقتصادی درباره شرایط توفانی در اقتصاد بیان کرد: اگر تحریم‌ها سخت شود، ممکن است چین از

رامتین مونق

بعداز تشدید تحریم‌ها در سال ۹۷ و کاهش فروش نفت ایران، ذخایر ارزی ایران به پایین‌ترین حد خود رسید و ناتوانی بانک مرکزی در کنترل نوسانات نرخ ارز مشخص شد. اما گزارش دولت سیزدهم و چشم‌پوشی بایدن از برخی تحریم‌ها، صادرات نفت ایران دوباره شروع شد و وضعیت در آمد ارزی دولت مقداری بهبود یافت. باین‌حال از سال ۱۴۰۲ و شروع عملیات طوفان الاقصی، باهر تنش منطقه‌ای این دلار بود که رکورد می‌زد و ارزش ریال در سرزاری را به‌قدر نزدیک‌تری می‌کرد. در این‌میان برخی معتقدند که دولت با استفاده از ذخایر ارزی خود مقداری جلوی نوسانات نرخ ارز را می‌گرفت و به‌اصلاح در بازار، دلار تزریق می‌کرد.

حال که در آستانه ورود ترامپ به کاخ سفید هستیم، باز برخی آمارها حاکی از کاهش ذخایر ارزی کشور است. بر اساس گزارش مرکز آمار ایران، سرسرمایه‌گذاری خارجی در ایران به کمترین سطح خود در ۲۱ سال گذشته (تنها نیم میلیارد دلار) رسیده‌است. این کاهش قابل توجه در سرمایه‌گذاری خارجی در حالی رخ داده که ذخایر ارزی کشور نیز به‌شدت کاهش یافته و اکنون تنها قادر به پوشش کمتر از چهار ماه واردات ایران است. این وضعیت نشان دهنده چالش‌های اقتصادی و نیاز به اقدامات فوری برای جذب سرمایه‌گذاری و تقویت ذخایر ارزی کشور است.

اما بانک مرکزی این آمارها را شایعه خوانده و تکذیب کرده‌است. بانک مرکزی ضمن تکذیب‌ادعای کاهش ذخایر خارجی و عدم تکفابو برای واردات، اعلام کرد که ذخایر ارزی خارجی و ذخایر ارز طلا در داخل کشور کاملاً مطمئن و قابل استفاده است و مشکلی در تأمین ارز واردات کالا به کشور وجود ندارد. طبق اعلام بانک مرکزی هیچ کمبودی در تأمین ارز برای واردات نیست و از ابتدای سال تاکنون ۱۱ میلیارد و ۱۰۲ میلیون دلار ارز برای واردات کالاهای اساسی و دارو ارائه شده‌است. اما نشانه‌های اقتصاد ایران از وضعیت ذخایر ارزی کشور چیست؟

بازگشت ترامپ نفت ایران را روی آب نگه داشت؟

همانطور که اشاره شد یکی از دلایل کاهش ذخایر

«علی سعدوندی» در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»: با توجه به اینکه تقریباً به سطح فروش نفت قبل از تحریم‌ها بازگشتیم، طبیعی است که تاحدی ذخایر ارزی داشته باشیم؛ اما مشخص نیست که بانک مرکزی برای شرایط توفانی در اقتصاد آماده‌است یا خیر؟ به‌هر حال، حذف ارز نیما به این معنی است که احتمالاً به پیشواز شرایط سخت می‌رویم و این سیاست درستی بود که اتخاذ شد

گفت و گو

مقام صنفی:

قیمت‌گذاری دستوری، عامل اصلی افزایش واردات زغال سنگ است

دبیر انجمن زغال سنگ ایران با اشاره به اختلاف فاحش قیمت زغال داخلی و وارداتی، از کاهش شدید تولید در معادن داخلی خبر داد و خواستار حمایت دولت از تولیدکنندگان شد.

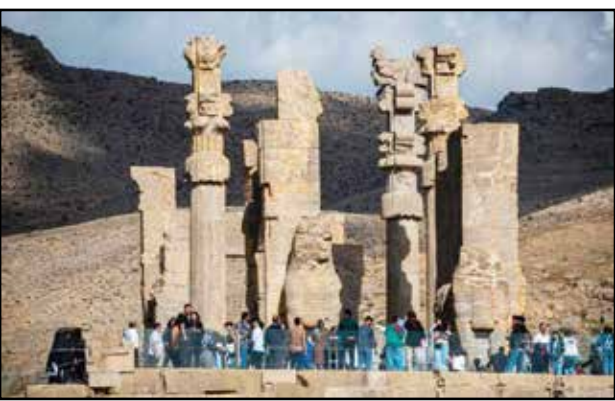
سعید صمدی در گفت‌وگو با اقتصادآن‌لین، گفت: حدود ۱۰ درصد واردات زغال سنگ، به کیفیت آن مرتبط است؛ به‌عنوان مثال برای تولید یک‌متر غوب به‌نوع خاصی از زغال سنگ نیاز است که تنها در استرالیا یافت می‌شود و در ایران اساساً از نظر زمین شناسی، این نوع زغال سنگ وجود ندارد و خب در حدود ۱۰ درصد واردات منطقی است که تقریباً در پنج دهه اخیر نیز با آن مواجه بودیم. او افزود: در حال حاضر اما حجم واردات زغال سنگ بسیار بیشتر از آن ۱۰ درصد محاسبه شده است در حالیکه عمدتاً از زغال سنگ یا یک مشابه تولیدات داخلی وجود دارد که دلیل این امر سیاست‌های نادرست اعمال شده در حدود یک دهه اخیر در حوزه زغال سنگ است. تعیین قیمت‌های غیر واقعی به صورت دستوری باعث شده‌است که تولید زغال سنگ در بسیاری از معادن غیر اقتصادی شود و در نتیجه، میزان تولید به شدت کاهش پیدا کند. حدود ۱۰ تا ۱۵ سال پیش در کرمان سالانه ۷۵۰ هزار تن زغال سنگ تولید می‌شد اما اکنون تولید آن به ۱۴۰ هزار تن کاهش یافته‌است که با توجه به قیمت تمام‌شده بالای تولید زغال سنگ، ادامه فعالیت برای تولیدکنندگان دیگر به صرفه نیست.

دبیر انجمن زغال سنگ اظهار کرد: ما از سوی دیگر، اگر زغال سنگ وارداتی با قیمت داخلی برابری کند یا حتی ارزان‌تر باشد، این انتظار می‌رود تولیدکنندگان داخلی به دلیل کاهش هزینه‌ها، ترجیح دهند از زغال سنگ وارداتی استفاده کنند که البته این موضوع جداز بحث حمایت از تولید داخل است اما اکنون متأسفانه، زغال وارداتی قیمت بسیار بالایی دارد.

گزارش

جاماندن کشور از قطر، عربستان و حتی پاکستان:

سهم ایران از گردشگر کشورهای عربی، تنها مردم عراق است

با توجه به آخرین گزارش‌ها و وضعیت گردشگری در سال ۲۰۲۳ و سه‌ماهه نخست سال ۲۰۲۴ می‌توان اینطور گفت حالا دیگر به جز امارات که تقریباً دیگر از پیشستان از گردشگری نه در منطقه

یک اقتصاددان: بانک مرکزی باید بی‌زدرم مسئول سیاست پولی کشور است و در بازار ریال قدرت دارد اما قدرتی در بازار ارز ندارد. وقتی اهداف بانک مرکزی دو گانه در نظر گرفته می‌شود شکست می‌خورد، همانطور که ما واقعاً طولانی‌ترین دوره شکست سیاست‌های ارزی را در تاریخ بشر داشتیم. زیر ۴۵ سال است که بانک مرکزی ادعایی می‌کند که در آن ناموفق بوده‌است

مانعت کمتری بخرد یا اصلاح‌زد یا اینکه در جریان کشتیرانی مشکلاتی رخ دهد و اگر شاهد این اتفاقات باشیم، صادرات نفت ایران کاهش پیدامی‌کند.

فقط منابع ارزی را رها در داده‌ایم

سعدوندی اظهار کرد: ما دام مسئله اصلی ما در آمد نفتی نیست بلکه مسئله اصلی هزینه کرد ارزی است. ما معمولاً این ارز را در بازار تزریق می‌کنیم و این سیاستی است که بانک مرکزی دارد که صرف پرداخت سوسپید برای فرار سرمایه‌می‌شود.

این کارشناس مسائل اقتصادی با مضر خواندن این سیاست که سال‌های سال ادامه دارد، درباره مضرات این سیاست تأکید کرد که باین سیاست تنها منابع ارزی کشور به‌هدر رفته‌است. سعدوندی ادامه داد: ما

می‌توانستیم بهترین و پیشرفته‌ترین زیر ساخت‌های دنیا را در کشور داشته باشیم؛ نه با درآمد ارزی مثل قبل از انقلاب بلکه با درآمد ارزی ۲۰ سال گذشته هم می‌توانستیم بهترین شرایط زیر ساختی را در تاریخ ایران داشته باشیم؛ اما ارز را برای واردات در جهت تحریب تولید ملی و برای پرداخت سوسپسید به فرار سرمایه استفاده کردیم به‌صورتی که هر کس از ایران فرار کرده به نفعش تمام شده‌است.

ارز نباید در اختیار بانک مرکزی قرار بگیرد
این اقتصاددان درباره شیوه‌های اصلاح نظام ارزی ایران عنوان کرد: اولین کاری که باید انجام دهند تفکیک بودجه ارزی از ریالی است.

سعدوندی ادامه داد: این ارز را نباید در اختیار بانک مرکزی قرار دهند. زیر بانک مرکزی ثابت کرده‌است که نهاد صالحی برای سیاست‌گذاری ارزی نیست و منابع ارزی کشور را صرف فرار سرمایه می‌کند. باید ارز حاصل از فروش ثروت در اختیار یک نهاد توسعه‌ای قرار بگیرد و بهتر است این نهاد زیر نظر دولت فعالیت کند و این ارز صرف ز براساخت‌هاشود.

او همچنین بیان کرد: اگر این اتفاق بیفتد، یک نوع کمبود در منابع ریالی پیش می‌آید و باید آن را از طریق ایجاد درآمدهای ریالی مناسب جبران کرد. این تحلیلگر مسائل اقتصادی درباره راه‌های جبرانی این کمبود احتمالی گفت: مثلاً اگر اجازه واردات خودروداده شود، بخشی از این کسری ریالی پوشش داده می‌شود و یا اگر مولدسازی دارایی‌های دولت به در سستی صورت بگیرد، بخش عمده‌ای از کسری بودجه پوشش می‌یابد و تا حدود ۵ تا ۶ درصد هم می‌توان کسری بودجه را از محل فروش اوراق جبران کرد. اگر این اتفاقات بیفتند دیگر مشکلی در زمینه تفکیک بودجه ارزی از ریالی نداریم.

اولین کاری که باید در راستای اصلاح نظام ارزی انجام شود، تفکیک بودجه ارزی از ریالی است. این ارز را نباید در اختیار بانک مرکزی قرار دهند. زیر بانک مرکزی ثابت کرده‌است که نهاد صالحی برای سیاست‌گذاری ارزی نیست و منابع ارزی کشور را صرف فرار سرمایه می‌کند. باید ارز حاصل از فروش ثروت در اختیار یک نهاد توسعه‌ای قرار بگیرد و صرف زیر ساخت‌هاشود

بانک مرکزی باید بی‌زدرم مسئول سیاست پولی کشور است و در بازار ریال قدرت دارد. وقتی اهداف بانک مرکزی دو گانه در نظر گرفته می‌خورد، همانطور که ما واقعاً طولانی‌ترین دوره شکست سیاست‌های ارزی را در تاریخ بشر داشتیم. زیر ۴۵ سال است که بانک مرکزی ادعایی می‌کند که در آن ناموفق بوده‌است.

این کارشناس توضیح داد: بانک مرکزی باید روی سیاست پولی تمرکز کند و اجازه بدهد ارز بازار آزاد به صورت شناور و تکنرخی قیمت‌گذاری شود. منتهی چون بانک مرکزی در جهت سیاست‌گذاری پولی تقویت می‌شود لاجرم نرخ از هم، مانند کشورهای دیگر، در بازار آزاد به ثبات خیلی خوبی خواهد رسید. سعدوندی در پایان خاطر نشان کرد: کشوری که در حاشیه خلیج فارس هستند که نرخ ارز آنها چند دهه است ثابت مانده، زیرا به اصول علمی عمل می‌کنند و متراصل علم و تجربه بشری نمی‌شوند.

خبر اقتصادی

رئیس‌جمهور در دیدار با اعضای شورای رقابت: فضای رانتی به یکی از معضلات اقتصاد تبدیل شده‌است

رئیس‌جمهور صبح دیروز در دیدار با اعضای شورای رقابت تأکید کرد که نقش این شورا در مقابله با رانت در اقتصاد کشور بسیار مهم است. به گزارش تسنیم، مسعود یزشکیان شرایط کنونی و مؤلفه‌های اقتصادی کشور را یکی از دلایلی بر شمرد که تصمیمات شورای رقابت را با چالش مواجه کرده‌است و افزود: رانت در اقتصاد کشور تبدیل به یکی از معضلات پررنگ شده که اتفاقاً نقش شورای رقابت در همین خصوص بسیار مؤثر است. او با مرور وضعیت خصوصی‌سازی در کشور و عدم تحقق اهداف خصوصی‌سازی و رقابتی شدن اقتصاد، گفت: اساساً همه حکومت‌های صالح و پیمبریان برای ایجاد عدالت و تعادل آمدند؛ این انصاف و عدالت نیز سر لوجه عمل شورای رقابت است.

عضو هیأت عامل صندوق خبر داد: بدهی ۹۶.۵ میلیارد دلاری دولت به صندوق توسعه ملی

عضو هیات عامل صندوق توسعه ملی گفت: ۹۶.۵ میلیارد دلار مصارف حاکمیتی و دولتی به صورت تسهیلات داشته‌ایم و ۹.۳ میلیارد دلار به ریالی تبدیل کرده‌ایم که در بانک‌ها سپرده‌گذاری کرده‌ایم. به گزارش ایلنا، علیرضا صالح ادامه داد: همچنین سپرده‌گذاری ارزی برای طرح‌های تولید نفتی ۷.۲ میلیارد دلار و میزان تسهیلات به بخش خصوصی و شرکتهای مربوطه ۲۹.۳ میلیارد دلار و سایر پرداخت‌ها ۱.۶ میلیارد دلار و سرمایه‌گذاری کلان و خارجی ۰.۲ درصد بوده‌است.

۱,۷۰۰ میلیارد تومان از ارزش سود سهام عدالت آب رفت!

دارندگان سهام عدالت ۲۸ آذر ماه بسته به ارزش پایه سهام خود، یعنی سهام عدالت یک میلیون تومانی یا ۴۹۲ و ۸۲۲ هزار تومانی بین ۴۰۰ تا ۸۲۰ هزار تومان سود دریافت کردند. به گزارش مهر، با توجه به اینکه ۴۸ هزار تومان سود بیش از ۴۴ میلیون سهامدار (در سال ۱۳۹۸) در مجموع رقمی بالغ بر ۲ هزار و ۱۱۲ میلیارد تومان خواهد شد چند پرسش ایجاد می‌شود: اول اینکه این مدت این مبلغ کجا بوده‌است و نهایتاً چه کسی باید پاسخگو ی حق پایمال شده سهامداران باشد که با توجه به تورم این ۵۱ سال عملاً مجموع ارزش سودشان به کمتر از ۴۰۰ میلیارد تومان رسیده و رقمی به ۱۷۰ میلیارد از ارزش سود سهامشان سوخت شده‌است.

بدهی دولت به بانک مرکزی ۲ برابر شد
نرخ رشد نقطه به نقطه بدهی دولت به بانک مرکزی که در آبان‌ماه سال گذشته تنها ۱۹ درصد بود، در سال جاری به ۹۹ درصد جهش کرد تا این رقم در طول ۱۲ ماه تقریباً برابر شود. از سوی دیگر اما نرخ رشد مطالبات بانک مرکزی از بانک‌ها در پایان آبان‌ماه منفی شد. به گزارش تجارت‌نیوز، از قلم‌ذکر شده مربوط به مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی، شامل دولت و شرکتهای دولتی بود اما مدار نظر گرفتن بدهی‌های دولت به تنهایی، وضعیت جهش آمار بدهی‌ها وخیم‌تری می‌شود.

یک مقام صنفی: گاز ۱۲ پتروشیمی قطع شد
دبیر کل انجمن کارفرمایی صنعت پتروشیمی گفت: به‌علت افزایش مصرف گاز در بخش خانگی، گاز رسانی به پتروشیمی‌ها محدود شده و گاز ۱۲ پتروشیمی قطع شده‌است. به گزارش ایلنا، احمد مهدوی‌ا بهری در مراسم امضای تفاهنامه بین شرکت ملی صنایع پتروشیمی و دو مجتمع پتروشیمی با موضوع نوشت کاهش ۱۰ درصدی مصرف گاز و برق اظهار داشت: ز وزارت نفت گلگندیم که هنوز قرار دادهای سرمایه‌گذاری پتروشیمی‌ها در بخش بالادستی گاز امضا و نهایی نشده‌است.

اتاق بازرگانی ایران: اقتصاد و تجارت را قربانی تغییرات عجولانه نکنید

اتاق بازرگانی ایران در نامه‌ای به معاونت حقوقی ریاست جمهوری، خواستار استرداد لایحه تجارت از شورای نگهبان شد. به گزارش خبرگزاری مهر، اتاق بازرگانی تأکید کرده‌است که تغییر کلی قانون تجارت و جایگزینی آن با نسخه‌های جدید، موجب زیور ابهامات جدی در اجرای قوانین و اختلال در محیط حقوقی و اقتصادی کشور خواهد شد. اتاق بازرگانی ایران با تأکید بر لزوم تصدق قانون تجارت، پیشنهاد داده‌است که این اصلاحات به‌صورت تدریجی و بخش به بخش انجام شود. در این پیشنهاد آمده‌است که لایوح اصلاحی باید با توجه به نیازهای واقعی، شفافیتی، ثبات، و جلب مشارکت ذی‌نفعان تدوین شوند تا علاوه بر رفع نواقص، انسجام و کار آمدی در حوزه تجارت کشور حفظ شود.

اتاق بازرگانی ایران: اقتصاد و تجارت را قربانی تغییرات عجولانه نکنید
اتاق بازرگانی ایران در نامه‌ای به معاونت حقوقی ریاست جمهوری، خواستار استرداد لایحه تجارت از شورای نگهبان شد. به گزارش خبرگزاری مهر، اتاق بازرگانی تأکید کرده‌است که تغییر کلی قانون تجارت و جایگزینی آن با نسخه‌های جدید، موجب زیور ابهامات جدی در اجرای قوانین و اختلال در محیط حقوقی و اقتصادی کشور خواهد شد. اتاق بازرگانی ایران با تأکید بر لزوم تصدق قانون تجارت، پیشنهاد داده‌است که این اصلاحات به‌صورت تدریجی و بخش به بخش انجام شود. در این پیشنهاد آمده‌است که لایوح اصلاحی باید با توجه به نیازهای واقعی، شفافیتی، ثبات، و جلب مشارکت ذی‌نفعان تدوین شوند تا علاوه بر رفع نواقص، انسجام و کار آمدی در حوزه تجارت کشور حفظ شود.

اتاق بازرگانی ایران: اقتصاد و تجارت را قربانی تغییرات عجولانه نکنید

اتاق بازرگانی ایران در نامه‌ای به معاونت حقوقی ریاست جمهوری، خواستار استرداد لایحه تجارت از شورای نگهبان شد. به گزارش خبرگزاری مهر، اتاق بازرگانی تأکید کرده‌است که تغییر کلی قانون تجارت و جایگزینی آن با نسخه‌های جدید، موجب زیور ابهامات جدی در اجرای قوانین و اختلال در محیط حقوقی و اقتصادی کشور خواهد شد. اتاق بازرگانی ایران با تأکید بر لزوم تصدق قانون تجارت، پیشنهاد داده‌است که این اصلاحات به‌صورت تدریجی و بخش به بخش انجام شود. در این پیشنهاد آمده‌است که لایوح اصلاحی باید با توجه به نیازهای واقعی، شفافیتی، ثبات، و جلب مشارکت ذی‌نفعان تدوین شوند تا علاوه بر رفع نواقص، انسجام و کار آمدی در حوزه تجارت کشور حفظ شود.

نمایند و یژه رئیس جمهوری در اقتصاد در یامحور: آقای دولت از کشتی سازان داخلی خرید کنید!

نمایند و ویژه رئیس جمهوری در اقتصاد در یامحور با بیان این که خطای وزیر دولت ختامی که جنوبی را قطب کشتی‌سازی دنیا کرد، گفت: آقای دولت به جای

این که دیگران را آباد کنید، از کشتی سازان داخلی خرید کنید. به گزارش تسنیم، علی عبدالملکی زاده تا کابدر اینکه اگر از صنایع که آن را به‌قطب صنایع دریایی کنیم، ادامه داد: ایدرو و محور صنایع دریایی کرده‌از مدیر عامل آن خواستیم ۳ میلیارد کشتی ساز را کشتی ساز بزرگ کرده و ۹۷ کشتی ساز دیگر را حذف نکنند و آنها را به سمت ساز کشتی) تبدیل کند.